

Praha dne 24. května 2021
Č. j.: MZP/2021/720/2415
Sp. zn.: ZN/MZP/2020/720/876
Vaše č. j.: MV- 15845-4/ODK-2021
Vyřizuje: Mgr. Petra Urbanová
Tel.: 267 122 071
E-mail: Petra.Urbanova@mzp.cz

Vážený pan
Ing. Bc. Miroslav Veselý
ředitel odboru
odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Odpověď na žádost o stanovisko ve věci zákona o odpadech

Vážený pane řediteli,

v odpovědi na Váš dopis ze dne 26. dubna 2021 s č. j. MV- 15845-4/ODK-2021 s žádostí o stanovisko v souvislosti s přijetím nové odpadové legislativy Vám zasílám vyjádření k jednotlivým otázkám týkajícím se nastavením obecně závazných vyhlášek o stanovení obecního systému odpadového hospodářství.

A. Určení míst pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu.

Domníváme se, že pouhým uvedením informace o možnosti odkládat veškeré tříděné složky komunálního odpadu na sběrném dvoře požadavek plynoucí z § 59 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen „zákon o odpadech“) naplněn není. Obecně závazná vyhláška obce, kterou stanoví obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „OZV“) by měla obsahovat minimálně informaci o tom, kde se občané dozvědí o umístění jednotlivých sběrných nádob na odděleně soustředované složky komunálního odpadu na území obce. Pokud není možné přímo v OZV uvést jednotlivá stanoviště sběrných nádob pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, je nutné v OZV uvést alespoň odkaz na webové stránky obce, kde bude seznam uveden, nebo kontakt, na kterém bude možné takovou informaci poskytnout, např. obecní úřad nebo technické služby obce či města.

B. Nevyvezení přeplněných sběrných nádob svozovou společností

Obec se stává původcem a vlastníkem komunálního odpadu, který byl umístěn občanem na místo určené obcí v souladu se zákonem o odpadech a OZV, v okamžiku kdy je tento odpad občanem odložen na příslušné místo. Obec proto musí splnit svoji povinnost původce odpadu a tento odpad svážet. Pouze v případě odpadů uložených tak, že jejich odložení není v souladu se zákonem o odpadech a OZV lze takový postup obce teoreticky připustit, ovšem nepovažujeme jej za vhodný. Pokud by například nádoba na směsný komunální odpad obsahovala pouze recyklovatelný odpad, pak by skutečně nemusela být vyvezena. Z hlediska správného nakládání s odpady však považujeme jako vhodnější postup využít zákonné možnosti sankcionovat osobu, která odpad odkládá v rozporu se zákonem.

C. Problematika školního sběru komunálního odpadu

Zákon o odpadech předpokládá nezávislé fungování školního sběru na obecním systému nakládání s odpady. V případě předání odpadu škole je sice formálně původcem takového odpadu obec, ale vlastníkem předaného odpadu je škola. V případě, že bude škola vymezena, jako místo odkládání odpadu v rámci OZV, bude se okamžikem odložení odpadu stávat obec původcem i vlastníkem odpadu. V takovém případě je vyloučen režim školního sběru.

Otázkou je nakolik by bylo možné dovodit, že škola neměla zájem vyloučit školní sběr, i když obec místa pro oddělené soustředování komunálních odpadů výslovně označila jako školní sběr, a daný text má pouze informativní charakter (v takovém případě bychom nechali na Vašem zvážení, zda text ve vyhlášce ponechat či nikoliv).

V předložené obecně závazné vyhlášce města Červený Kostelec je ovšem uvedeno, že mezi místa, kde budou umístěny sběrné nádoby, patří také například sběrná nádoba určená ke sběru skla. V takovém případě pak nemůže jít o školní sběr, jelikož sklo není možné dle § 20 odst. 1 zákona o odpadech v rámci školního sběru sbírat. OZV by tato ustanovení neměla obsahovat a předložená OZV tedy není v souladu se zákonem o odpadech.

D. Oddělené soustředování komunálního odpadu na veřejném prostranství

V otázce odkládání vánočních stromků vedle sběrných nádob se jedná o obdobnou situaci jako v případě jiných komunálních odpadů a trváme tedy na našem stanovisku ze dne 11. března 2021 s č. j. MZP/2021/720/992 i u tohoto druhu odpadu. Jsme si vědomi, že v praxi je tento způsob sběru a svozu vánočních stromků používán, nicméně zde jednoznačně bude docházet ke znečištění veřejného prostranství a k úniku a znehodnocení odpadů. Z hlediska povinností původce odpadů podle zákona o odpadech je situace stejná, jako kdyby obec umožnila ukládat jakékoliv jiné odpady mimo k danému účelu určené soustředovací nádoby.

E. „Rámcové podmínky“ pro zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému odpadového hospodářství.

Jak uvádíte, z § 59 odst. 5 písm. c) zákona o odpadech vyplývá, že pokud obec umožní zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému odpadového hospodářství, musí obec obecně závaznou vyhláškou, kterou se stanoví obecní systém, stanovit také způsob určení výše úhrady za zapojení do obecního systému a způsob jejího výběru. Samotná OZV tedy konkrétní ceny za množství přebraného odpadu obsahovat nemusí. Měla by však obsahovat takový způsob nastavení výše úhrady, ze kterého bude jasné, jakou částku bude právnická a podnikající fyzická osoba zapojená do obecního systému platit. Takový způsob stanovení výše úhrady by tedy měl obsahovat alespoň odkaz na ceník s konkrétními cenami, na základě kterých bude možné výši úhrady dovodit.

F. Konkrétní příklady problematických ustanovení v OZV o zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému odpadového hospodářství

1) Obec Vyskytná nad Jihlavou, návrh OZV č. 1/2021, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství

Pokud obec umožní zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému odpadového hospodářství a nastaví výši úhrady za zapojení do obecního systému dle kapacity soustředovacích prostředků, musí být zcela jasné, jakou kapacitu soustředovacích prostředků si konkrétní právnické a podnikající osoby objednaly. V případě, že právnické a podnikající osoby odkládají odpady v rámci obecního systému na místa určená pro odkládání jednotlivých druhů komunálních odpadů, které jsou společné pro všechny osoby, není možné určit kapacitu soustředovacích prostředků pro konkrétní právnické a podnikající osoby a z toho následně určit výši úhrady pro tyto konkrétní právnické a podnikající osoby. Takové ustanovení tedy je v rozporu se zákonem o odpadech.

2) Obec Bochovice, OZV č. 1/2021, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství

Pokud obec stanoví výši úhrady za zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému dle objemu odpadu, je takový způsob nastavení výše úhrady za zapojení do obecního systému odpadového hospodářství možný pouze v případě, že je obec skutečně schopná změřit skutečný objem odevzdaného odpadu jednotlivými právnickými a podnikajícími osobami do společných sběrných nádob. V případě, že obec nemá technicky zajištěné měření a evidování objemu odpadu, který právnická nebo podnikající osoba zapojená do obecního systému odkládá, je takové ustanovení OZV v rozporu se zákonem o odpadech. Upozorňujeme, že obec také může využít možnost zpoplatnit právnické a podnikajících fyzické osoby podle skutečného množství odpadů dle odpadové evidence z minulého roku.

3) Městys Prosiměřice, OZV č. 1/2020, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství

Domníváme se, že obecně závazná vyhláška městyse Prosiměřice č. 1/2020, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství, je v rozporu s ustanovením § 59 odst. 5 písm. c) zákona o odpadech. Způsob určení výše úhrady za zapojení do obecního systému musí být nastaven přímo v OZV obce. V případě, že by se výše úhrady stanovila dle smlouvy uzavřené přímo se svozovou společností, nemůže obec ovlivnit nastavení cen a podmínek pro zapojené právnické a podnikající osoby.

4) Město Šluknov, návrh OZV č. 1/2021, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství

Zákon o odpadech nijak nespecifikuje způsob, jakým obec výši úhrady za zapojení do obecního systému určí. Pouze obcím ukládá povinnost způsob úhrady nastavit v její OZV. Obec sama si může vybrat, zda výše úhrady bude nastavena paušálně, na základě objednané kapacity sběrných nádob či na základě skutečného množství odpadu, který právnická nebo podnikající fyzická osoba do obecního systému odevzdá, pokud bude schopná množství

odevzdaného odpadu změřit. Výši úhrady za zapojení právnických a podnikajících osob do obecního systému paušální částkou tedy dle našeho názoru stanovit lze.

5) Obec Závěšice, návrh OZV č. 1/2021, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství

Z článku 7 návrhu obecně závazné vyhlášky obce Závěšice č. 1/2021, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství, lze dovodit, že právnické a podnikající fyzické osoby zapojené do obecního systému odpadového hospodářství na základě smlouvy s obcí, budou platit pouze za odevzdaný směsný komunální odpad, respektive dle počtu sběrných nádob na směsný komunální odpad. Takové zpoplatnění právnických a podnikajících fyzických osob za zapojení do obecního systému je možné, pokud se tak obec rozhodne. Jestliže je však toto skutečně záměrem obce, měla by v OZV výslovně uvést, že se výše úhrady za zapojení do obecního systému stanoví dle počtu sběrných nádob na směsný komunální odpad.

S pozdravem

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D.
ředitel odboru odpadů
podepsáno elektronicky